

Stichting Wetlands in het IJsselmeer

MuiderSlotBijeenkomst

3 april

Verslag symposium

Subsidiegevers van Stichting Wetlands in het IJsselmeer:

Sponsoren van Stichting Wetlands in het IJsselmeer:

Stichting Wetlands in het IJsselmeer is een samenwerkingsverband van:
ECORYS, Deltares en IMSA Amsterdam.

Stichting Wetlands in het IJsselmeer

Woordvoerder: Wouter van Dieren

Voorzitter Bestuur: Joost Wentink

Projectleider: Reinout Koning

P/a Prins Hendriklaan 15

1075 AX Amsterdam

020-57 87 600

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	5
2. Opening	5
3. Presentatie Jacob van Olst	5
4. Presentatie Andries Greiner	6
5. Presentatie Bart Witmond	6
6. Debat	7
7. Afsluiting en dankwoord	11
Bijlagen	12
Bijlage 1. Aanwezigen	12
Bijlage 2. Programma Muiderslotbijeenkomst	12
Bijlage 3. Presentatie Bart Witmond	12
Bijlage 4. Impressie Muiderslotbijeenkomst	12

1. Inleiding

Op 3 april 2009 organiseert Stichting Wetlands in het IJsselmeer haar vierde, en laatste bijeenkomst, de MuiderSlotbijeenkomst. Zo'n vijftig belanghebbenden en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, de (rijks)overheid, bestuur, NGO's, actiegroepen komen bijeen om te praten over de toekomst van het IJsselmeergebied.

2. Opening

Na een welkomstwoord van mevrouw Anne-Marie Worm-de Moel, burgemeester van Muiden, wordt de dag officieel geopend door Joost Wentink, voorzitter van Stichting Wetlands in het IJsselmeer. Hij stelt dat de veelzijdigheid van aanwezigen en de verschillende belangen die zij dienen een grote meerwaarde heeft en ziet als belangrijkste doel het in contact te brengen van al deze belangen.

Wouter van Dieren geeft een kijkje in het verleden van zijn werk voor het IJsselmeer, terug te voeren tot 1971 bij de oprichting van de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer, in 2005 is de Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer hieruit voortgekomen. We zijn opgezegd met een natuurwetgeving die zorgt voor een permanent conflict tussen overheid, bedrijfsleven en natuurbeschermingsorganisaties. We staan voor een belangrijke keuze, dit zou het moment moeten en kunnen zijn van 'de afronding van de Zuiderzeewerken', waarin schoonheid, en dus natuur, het belangrijkste ingrediënt is. Daarover is consensus uitgesproken tijdens symposium 'Het Blauwe Hart van Nederland' in september 2008. Dit is het moment om punten van overeenstemming te accorderen en verder te brengen, waarbij het belangrijkste aandachtspunt is hoe we ontwikkelingen in het gebied kunnen bewaken en verbeteren.

3. Presentatie Jacob van Olst

Het IJsselmeergebied krijgt veel aandacht in verband met de gevolgen van klimaatverandering (Tweede Deltacommissie onder leiding van de heer Veerman, ontwerp Beleidsnota IJsselmeergebied); veiligheid, zoetwaterbehoefte en ruimtelijke inrichting. De dialoog is gestimuleerd en het IJsselmeergebied staat op de agenda. Er is dus een stap gezet naar de toekomst, maar er is wel regie nodig. Hoe kunnen we samen de ontwikkeling voor elkaar krijgen en hoe kunnen we het principe van Elverding toepassen? Er is de laatste jaren consensus ontstaan over de problematiek van het gebied en mogelijke oplossingen, maar er is een 'dirigent' nodig en een goed instrumentarium om het proces verder te brengen. VBIJ wil graag deel uitmaken van het 'concert'.

De thema's moeten getoetst worden op groen blauwe kwaliteit. Wellicht moet VBIJ afscheid nemen van de estuariumgedachte die zij aanhangen, maar het belang van de ecologische kwaliteit staat voorop en VBIJ kan zich vinden in de TMIJ gedachte om te komen tot een toekomstbestendig ecologisch systeem. We moeten verder met dit goede begin en de VBIJ wil een centraal aanspreekpunt zijn voor de groen/blauwe vraagstukken en de bijdrage toetsen op integraliteit.

4. Presentatie Andries Greiner

Andries Greiner gaat kort in op de verbindingshistorie van het Muiderslot. TMIJ heeft een variantenstudie uitgevoerd. Er moet gekeken worden naar nieuwe ontwikkelingen voor de kust van Noord-Holand en de Flevolandse kust. Hoe kan men het gebied behouden en ontwikkelen? In het IJmeer gaat de aandacht uit naar een IJmeerverbinding en buitendijks bouwen.

Het SAMM-loket heeft gevarieerde inzendingen opgeleverd, die zeker een bijdrage leveren voor de planvorming. Er zijn zeer creatieve ideeën ingediend: bijvoorbeeld de plannen van Ballast Nedam en Staatsbosbeheer. Maar ook de Kamers van Koophandel hebben, helaas te laat, en daardoor niet publiek, interessante plannen voor het gebied gemaakt.

Let op, de ontwikkeling van het gebied kan verzanden in een gelddiscussie in tijden als deze met een economische crisis. Het is een uitermate geschikt onderwerp om in de la te verdwijnen en we hebben dan ook iedereen nodig om het op de agenda te houden. Andries Greiner is verheugd dat ook het eindrapport van Wetlands laat zien dat er verschillende financiers te bedenken zijn, als het gaat om fasen en combineren.

5. Presentatie Bart Witmond

Het proces voor Wetlands is als koken. Er is nodig; een pan (gebied), spaghetti (infrastructuur), kookvocht (water), groenten (groen) en pepers (rode ontwikkelingen). Maar, de ingrediënten voor het IJsselmeer behoeven wel een chef-kok om één en ander op smaak te brengen. En daar is Wetlands mee bezig: het proces heeft sturing nodig, om de ontwikkelingen groen, blauw, rood en grijs af te passen.

Een korte geschiedenis van de Stichting Wetlands passeert de revue.

- Er is kennis en draagvlak gecreëerd in de afgelopen drie jaren.
- Er hebben enkele IJsselmeerberaden plaatsgevonden.

- Er is gesproken over de problematiek van het gebied en over mogelijke oplossingen. De knelpunten zijn afgetast: wat doe je met een peilstijging, wat gebeurt er dan met Kampen? Kun je wel 1,50 meter omhoog in het IJsselmeer zoals de Tweede Deltacommissie voorstelt? Dan zijn er hoge dijken nodig en overstroomt de huidige natuur.
- Er zijn beslissingen genomen, zoals de ontkoppeling van het peil in het Markermeer-IJmeer met die van het IJsselmeer.
- En er zijn plannen in ontwikkeling: een oermoeras rond de Houtribdijk, bijvoorbeeld in de vorm van een Jeti-voet. De aanleg van een dergelijk natuurgebied kan ook de aantrekkingskracht van het gebied op het publiek vergroten.
- En de vervolgsproten zijn uitgezet: de ontwikkeling van een convenant met de gehele vertooggemeenschap, resulterend in een raamwerk van afspraken over de ontwikkelingen in het gebied. Er is een maatschappelijk kenniscluster nodig om het proces te bewaken, Wetlands stelt het 'hand-aan-de-kraan-principe' voor om natuurontwikkeling in goede balans te reguleren.

De rode pepers staan voor projectontwikkeling. Let op, met teveel pepers kan het recept te pittig worden. De chef-kok (liefst met een Michelin-ster), of de voorgestelde Stuurgroep, moet hiervoor waken.

6. Debat

Het debat wordt gevoerd door zes panelleden, namelijk Andries Greiner (TMIJ), Renske Peters (VenW), Jacob van Olst (VBIJ), Friso de Zeeuw (Rabo Vastgoed), Adri Duivesteijn (gemeente Almere) en Paul Langeweg (RAAM-brief) en geleid door Bart Witmond. Centraal staat de vraag wat er nodig is om ervoor te zorgen dat de ontstane consensus niet verwatert met als gevolg dat het proces (wederom) vastloopt. Wat verwachten deelnemers van elkaar en wat heeft men (van elkaar) nodig om verder te komen?

Hoe komen we nu een stap verder in het IJsselmeergebied (en met focus op het Markermeer-IJmeer) en hoe houden/krijgen we de vaart erin?

Andries Greiner: de krachtenbundeling is goed en Wetlands dringt hierop aan.

Renske Peters: ervaart het proces als positief, er gebeurt veel. Er zijn meerdere disciplines ingebracht en er is een grote maatschappelijke betrokkenheid ontstaan. Hoe houden we dit goed vast? We moeten de varianten bekijken, 'wat is optimaal?', 'wanneer heb je welk besluit nodig?'. We gaan gezamenlijk een nieuwe 'maaltijd' maken.

Jacob van Olst: VBIJ wil graag als vertegenwoordiger van de groen/blauwe coalitie optreden. We gaan wat moois maken van het IJsselmeergebied!

Friso de Zeeuw: natuur en natuurbouw spreekt hem aan. Essentieel voor het proces is de participatie van private partijen. De Zeeuw zet vraagtekens bij de meerwaarde van het SAMM proces, met name omdat de ingediende varianten gebaseerd zijn op de aanname dat het IJsselmeerpeil wordt opgezet met 1,50 meter. Hij verwacht niet dat deze verhoging wordt doorgevoerd.

Het proces gaat volgens hem voor een belangrijk deel buiten de overheid om. Het is wel goed een Stuurgroep in te stellen, om parallelle processen te voorkomen. Hoe ziet Wetlands de rol van Rabo Vastgoed? Gaat Rabo deel uitmaken van een wereldwijde babbelbox, of gaan we wat doen? We kunnen een nieuwe manier van gebiedsinrichting starten. De opbrengstenkant is nog wel een punt. Hoe reëel is het dat rood gaat betalen voor groen en blauw? Hij verwacht dat als groen en blauw voorgaan, dit voor een groot deel door publiek geld betaald zal moeten worden.

Adri Duivesteijn: stelt vast dat het proces al ver gevorderd is. Er is een aantal punten van overeenstemming, zoals het belang van openheid, stilte en natuurversterking in het gebied, maar ook de bouwopgave van Almere, die als een gegeven wordt beschouwd. Het opstellen van een convenant wordt hierdoor vergemakkelijkt. Tevens komen de belangrijke processen bij elkaar binnen de RAAM-brief. Het is voor het vervolg belangrijk dat de politiek, die nu geen rol lijkt te spelen, een standpunt inneemt en uitspraken doet. Pas daarna kan worden gekeken naar wat mogelijke uitwerkingen zijn van gewenste ontwikkelingen. Er liggen allemaal voorstellen van SAMM, Almere, etc. Grote afwezigheid in de discussie is het ministerie van LNV.

Paul Langeweg: is verantwoordelijk voor de maatschappelijke dialoog rond het opstellen van de RAAM/brief (Rijksbesluiten Amsterdam Almere Markermeer) die moet zorgen voor gecoördineerde richtinggevende besluiten betreffende vijf projecten rond het IJsselmeergebied. Daarbij is het van belang om de maatschappelijke discussie vooraf een plaats te geven in het proces, volgens het Elverding-principe. Dit zal een belangrijke aanzet zijn voor de besluitvorming. Het rapport van Stichting Wetlands laat zien dat grote delen al zijn ingevuld, maar Paul Langeweg denkt dat de reikwijdte van het proces rond de RAAM-brief groter is.

Vragen vanuit de zaal:

Frans de Nooij wil weten wie de dirigent of de chef-kok gaat worden. Wordt de dirigent een medespeler of juist iemand die buiten het proces staat?

Jacob van Olst: het gaat om vijf zware projecten van het Programma Randstad Urgent, welke zeer complex en grootschalig zijn. Hij denkt dat er op hoog niveau beslissingen nodig zijn. Het zal aankomen op de Minister en de partners die benoemd worden in het proces.

Renske Peters: we moeten ons realiseren waar we het over hebben: Markermeer-IJmeer. De plannen moeten leiden tot beslissingen. Vervolgens moet het IJsselmeer ook aangepakt worden. Volgens Renske Peters is het Rijk feitelijk opdrachtgever en dient nu de vormgevingsvraag beantwoord te worden. Het Rijk zal deze opdrachtgeverrol op zich nemen en daarbij bekijken wat georganiseerd moet worden, hoe dit in deelprocessen is in te richten en met welke partijen.

Adri Duivesteijn: we moeten het niet te complex maken, maar juist simpel houden. Hij vindt de RAAM-brief een zeer goed initiatief, de Rijksoverheid moet besluiten nemen. Maar de uitvoering moet decentraal zijn. TMIJ is leidend in de discussie en heeft voldoende materiaal opgeleverd om te kunnen komen tot een politiek besluit waarin de projecten uit de RAAM-brief verwerkt zijn. Zorg voor een eenvoudig principe dat in de RAAM-brief verankerd wordt. Omarmen we deze RAAM-brief niet, dan hebben we een probleem. Dan moet er namelijk een geheel nieuw proces opgetuigd worden.

Gerrit van Vegchel: is blij dat de vijf ambassadeurs een RAAM-brief maken. Er ligt heel veel materiaal, dat moet allemaal meegenomen worden in de RAAM-brief. Hij heeft er vertrouwen in dat de overheid dit kan. Heeft Wetlands ook dit vertrouwen?

Bart Witmond: heeft vertrouwen in besluitvorming, maar is benieuwd of men ook serieus aan de slag gaat met natuurontwikkeling.

Friso de Zeeuw: men moet niet teveel bijeen komen, dan gebeurt er niets. Wat is de meerwaarde van de RAAM-brief? Hij vindt dat er veel teveel aandacht hiernaar uit gaat. Gaat het überhaupt wel lukken om afspraken te maken, als je zoveel partijen betreft? De omvang van de groep die hier aanwezig is, is nog net behapbaar voor zo'n proces. Het gaat om de opeenvolging in de aanpak: niemand is tegen het verbeteren van het ecologische systeem, als dit wordt ontwikkeld krijg je vanzelf draagvlak voor andere ontwikkelingen.

Wouter van Dieren: telkens zie je dat complexiteit het overneemt van de uitvoering. Hij maakt zich zorgen: waar is men toch zo bang voor? Als de RAAM-brief er komt, kunnen we vooruit. Er moet een keuze gemaakt worden. Dirk Frieling heeft een inventarisatie gemaakt van de ideeën via het SAMM loket. We zijn er klaar voor.

Ronald Waterman: is betrokken geweest bij de ontwikkelingen en afspraken van Maasvlakte II. Vorm de RAAM-brief, dan het convenant en verder geen gezeur. De tegenstand hoort erbij, zorg dat je er goed mee om gaat.

Jacob van Olst: maak iemand op hoog niveau verantwoordelijk, zorg voor trekkers van het proces. Het gaat om kwaliteit geven aan het gebied. Geef de 'gepeperde' onderwerpen ook een kans.

Huib van Zwam: in het voorbeeld van Maasvlakte II was het havenbedrijf de initiatiefnemer. Wie is in dit verhaal het havenbedrijf? De motivatie toentertijd was dat de partijen om de tafel gingen zitten, omdat er anders 'helemaal niks' zou gebeuren.

Marten Bierman: kijk naar voorgaande projecten en leer wie toen de drijvende kracht was. Geef de RAAM-brief een meerwaarde.

Andries Greiner: heeft even nagedacht over de vraag van Wouter over de heersende angst. Hij wil eerst natuur, dan de rest. Zijn vragen zijn:

- hoe maak je de maatschappelijke urgentie voor dit onderwerp?
- hoe maak je het onderwerp 'sexy'?

Op 1 juli neemt de Stuurgroep TMIJ een besluit en in oktober komt het kabinet met de RAAM-brief. De Stuurgroep TMIJ zoekt naar veel draagvlak. Er zijn veel bijeenkomsten geweest, maar toch is het nog niet voldoende. Het maatschappelijk belang moet nog vlees en bloed worden.

Bart Witmond: We missen een icoon, zoals de ijsbeer voor de Noordpool.

Jacob van Olst: het icoon is er wel, maar die is niet sexy. Het is namelijk 'de paling'.

Manja Verhorst: spreekt namens de leden van de Stichting de Kwade Zwaan die als stelling hebben 'ontwikkelingen tot de dijk en niet erover'. Zij zijn het niet eens met de consensus die hier als een feit wordt gezien. 7.000 mensen hebben net hun handtekening gezet onder een stuk over *niet* bouwen *in* het IJsselmeer. Zij hebben geen probleem met bouw op zich, maar waarom moet het nou juist *in* het water? Houd rekening met de inwoners. De ruimte is belangrijk.

Adri Duivesteijn: Manja Verhorst is de eerste die het over mensen heeft. Er moet een stad komen, Almere, waar de mensen trots op zijn. Het is nu een soort stalling van mensen uit Amsterdam. Men is wel bezig trots te worden. Het centrum is een goed voorbeeld, dat is kwaliteit. Is men tegen een OV-verbinding, dan kan men ook de Schaalsprong vergeten. Dan kan Almere niet die stadsfunctie vervullen. Er moet gezorgd worden voor een democratisch proces, waarbij iedereen meedenkt. Wees niet op

voorhand 'tegen' alle ontwikkelingen. Het gaat ook om de kwaliteit van wat er wordt gebouwd. En aan de burgemeester van Muiden: "Was u tegen de bouw van dit Muiderslot geweest als u in het verleden de burgemeester zou zijn geweest?"

Anne-Marie Worm-de Moel: Nee, dit Muiderslot is erg mooi en past uitstekend in het landschap.

Adri Duivesteijn: Het gaat dus om de kwaliteit van gebouwen in de openbare ruimte. Voor Almere betekent dit dat de integrale opgave vraagt om goede architectuur, landschappelijke kwaliteit en ecologisch versterking.

Friso de Zeeuw: als je begint over een Dubai in het IJmeer, in de krant, dan kun je verwachten dat er weerstand komt.

7. Afsluiting en dankwoord

Joost Wentink: Wetlands is in afronding. Er zijn vele processen gaande, vele documenten geproduceerd en vele theorieën gevormd. We moeten het niet alleen over de RAAM-brief hebben, maar over het gehele IJsselmeergebied. We moeten gaan doen.

Dank aan:

- Wouter van Dieren die de aanjager is geweest van het Wetlands proces
- De sponsors voor de financiële steun
- Subsidiegevers Leven met Water, Provincie Flevoland en Delft Cluster
- VBIJ als samenwerkingspartner
- TMIJ als parallelproces
- SAMM
- De Raad van Toezicht, het bestuur en het kernteam

Hopelijk is het proces een voorbeeld geweest van hoe het kan. Er is samenwerking en creativiteit geweest. En wie weet dat er een groen, blauw, rode coalitie komt. De dynamiek is hard nodig.

Bijlagen

[Bijlage 1. Aanwezigen](#)

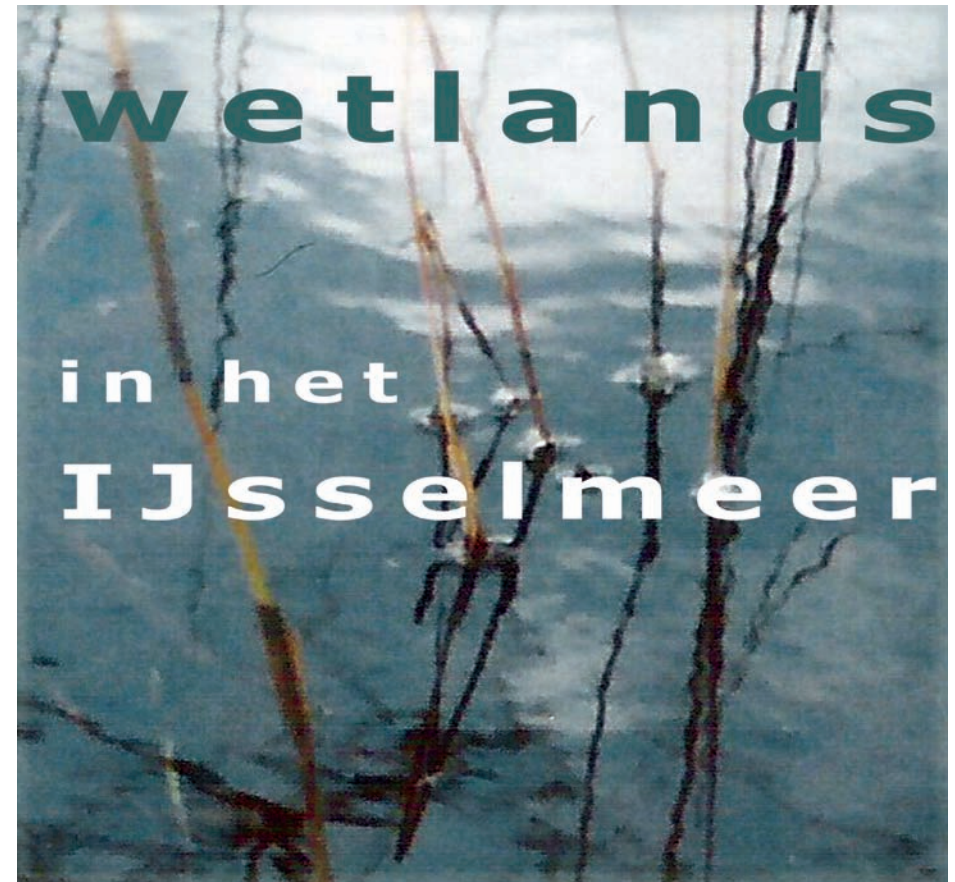
[Bijlage 2. Programma MuiderSlotbijeenkomst](#)

[Bijlage 3. Presentatie Bart Witmond](#)

[Bijlage 4. Impressie MuiderSlotbijeenkomst](#)

Aanwezigen

Achternaam	Voornaam	Organisatie
Baayen	Harry	Deltares, St. Wetlands
Betsema	Mariken	St. Wetlands
Bierman	Marten	VBIJ
Bosch, van den	Alfred	De Alliantie
Dieren, van	Wouter	St. Wetlands
Duivesteijn	Adri	Gemeente Almere
Fleischer	Flos	VBIJ
Frieling	Dirk	SAMM
Greiner	Andries	TMIJ, Provincie Flevoland
Gaag, van de	Carla	RWS IJsselmeergebied
Haar, van der	Rene	Rabo Vastgoed
Hof	Dries	Boskalis, VBKO
Huut	Harry van	Ministerie V&W
Kasanmoentalib	Soemini	St. De Kwade Zwaan
Koning	Reinout	St. Wetlands
Kortman	Beatrijs	ING Vastgoed
Langeweg	Paul	TMIJ
Lenselink	Gerda	Deltares, St. Wetlands
Maarleveld	Marleen	Arcadis
Meijer	Henk	Gemeente Almere
Meijer	Wim	RvT Wetlands
Meurs, van	Gerard	Deltares, St. Wetlands
Nooij, de	Frans	Eo Weijersstichting
Olst, van	Jacob	VBIJ
Peters	Renske	Ministerie V&W
Ree	Jaap	Provincie Flevoland
Sas	Hein	St. Wetlands
Schaik, van	Charles	Leven met Water
Schutte	Hesper	Staatsbosbeheer
Tiegelaar	Bastiaan	IJsselmeergroep
Tiesinga	Henk	Waterschap Zuiderzeeland
Vegchel, van	Gerrit	ING Vastgoed
Velden, ten	Hans	VROM
Verbeek	Stephanie	St. Wetlands
Verhorst	Manja	St. De Kwade Zwaan
Verschuuren	San	Gemeente Amsterdam - DRO
Waterman	Ronald	Senior advisor min V&W
Wentink	Joost	St. Wetlands
Wierenga	Herman	LNV
Wit, de	Sjaak	Rijkswaterstaat
Witmond	Bart	St. Wetlands
Worm-de Moel	Anne-Marie	Gemeente Muiden
Zeeuw, de	Friso	Rabo Bouwfonds
Zwam, van	Huub	Ministerie V&W
Zwerver	Ans	Lid van de Eerste Kamer

Stichting Wetlands in het IJsselmeer

een samenwerkingsverband van:
ECORYS, Deltares en IMSA Amsterdam

P/a Prins Hendriklaan 15
1075 AX Amsterdam
020-57 87 600

Programma Muiderslotberaad

Stichting Wetlands in het IJsselmeer
3 april 2009

Subsidiegevers van Stichting Wetlands in het IJsselmeer:

leven met water

Delft Cluster

PROVINCIE FLEVOLAND

Sponsors van Stichting Wetlands in het IJsselmeer:

de Alliantie

ING
REAL ESTATE

bouwfonds
ontwikkeling

VBKO
VERENIGING VAN
WATERBOUWERS IN BAGGER-,
KUST- EN OEVERWERKEN

Programma

Start: 15.00 uur

15.00 Welkom

- Wouter van Dieren, bestuurslid Stichting Wetlands en directeur IMSA
- Bert Satijn, programmadirecteur Leven met Water en dagvoorzitter
- Anne-Marie Worm-de Moel, burgemeester van Muiden

15.15 Wetlands in het IJsselmeer: finale als impuls voor het vervolg

- Andries Greiner; TMIJ en de ecologische kwaliteitssprong als basis voor duurzame integrale ontwikkeling van Markermeer en IJmeer
- Jacob van Olst, voorzitter Verantwoord Beheer IJsselmeer; van Rode Hoed naar Muiderslot en verder...
- Bart Witmond: Wetlands recept voor een succesvolle kwaliteitssprong van het IJsselmeergebied

16.00 Pauze

16.30 Een convenant van stakeholders als concrete stap vooruit, wat en hoe?

Paneldiscussie met stakeholders:

- Luc Berris, directeur regio Noord-Holland/Utrecht, Natuurmonumenten
- Adri Duivesteijn, wethouder, gemeente Almere
- Andries Greiner, gedeputeerde van Flevoland en voorzitter stuurgroep TMIJ
- Chris Kuijpers, directeur-generaal Ruimte, VROM
- Paul Langeweg, kwartiermaker dialoog RAAM-brief
- Jacob van Olst, voorzitter Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer
- Renske Peters, directeur Water, VenW
- Friso de Zeeuw, directeur Nieuwe Markten bij Bouwfonds Property Development

17.45 Overdracht van het Wetlandsrecept aan stakeholders door Joost Wentink, voorzitter Stichting Wetlands

18.00 Slotwoord Bert Satijn, dagvoorzitter

Afsluitend: borrel en hapjes; einde ca. 19.00 uur

wetlands

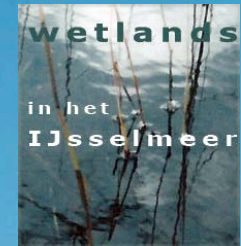
**in het
IJsselmeer**

Recept voor de
IJsselmeerwerken

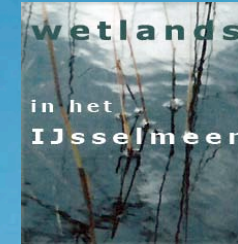
Bart Witmond
Bestuur Stichting Wetlands

Inhoud

- Maatschappelijk initiatief
- 3e keer Muiderslot en 1 keer Rode Hoed
- Plannen voor natuur
- Recept voor toekomst
 - Schenkkan met groente
 - Pan op het vuur
 - Spaghetti
 - Rode pepers
 - Chef kok
 - Restaurant
 - Prijslijst

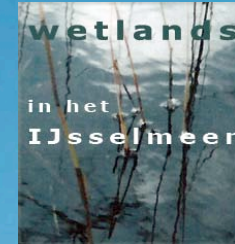

Maatschappelijk initiatief

- Stichting Wetlands:
 - IMSA, Deltares en ECORYS
 - Kennis van water, milieu, natuur, maatschappelijke processen, civiel, economie en beleid
- Steun bedrijfsleven
 - Maatschappelijk verantwoord ondernemen
 - Kansen voor integrale gebiedsontwikkeling
- Steun kennisorganisaties
 - Leven met Water en Delft Cluster
- Steun overheid
 - Ministeries (VenW, VROM en LNV) en provincie Flevoland
- Steun maatschappelijke organisaties

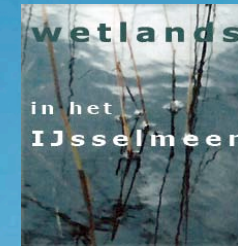
IJsselmeerberaad 1 okt. 2006

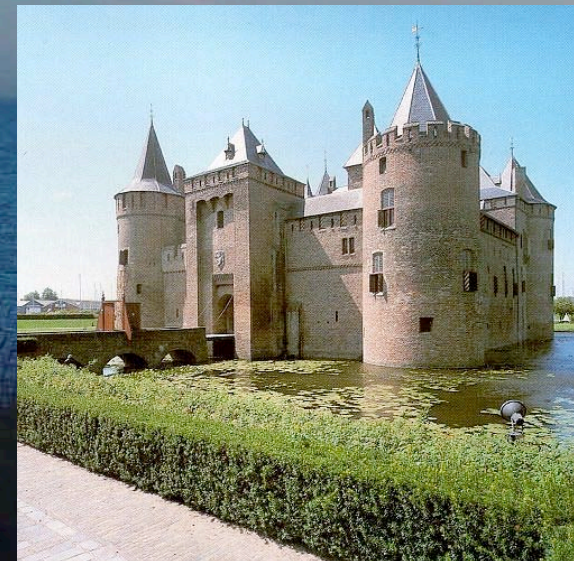
- Gedeelde analyse probleem
 - Natuur gaat achteruit
 - Slib door Zuiderzeewerken en zoet milieu
 - Compartimentering en overgangen
 - Klimaatprobleem en veiligheid
 - Rode en grijze wensen
- Oplossing in juiste volgorde:

– “Groen en blauw”
vóór “rood en grijs”

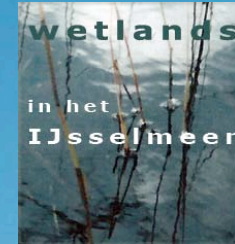
IJsselmeerberaad 2 nov. 2007

- Draagvlak voor aanpak
 - Samen met vertooggemeenschap
 - Sense of urgency kweken
 - Integrale aanpak
- Blauwe Hart van Nederland als beeld

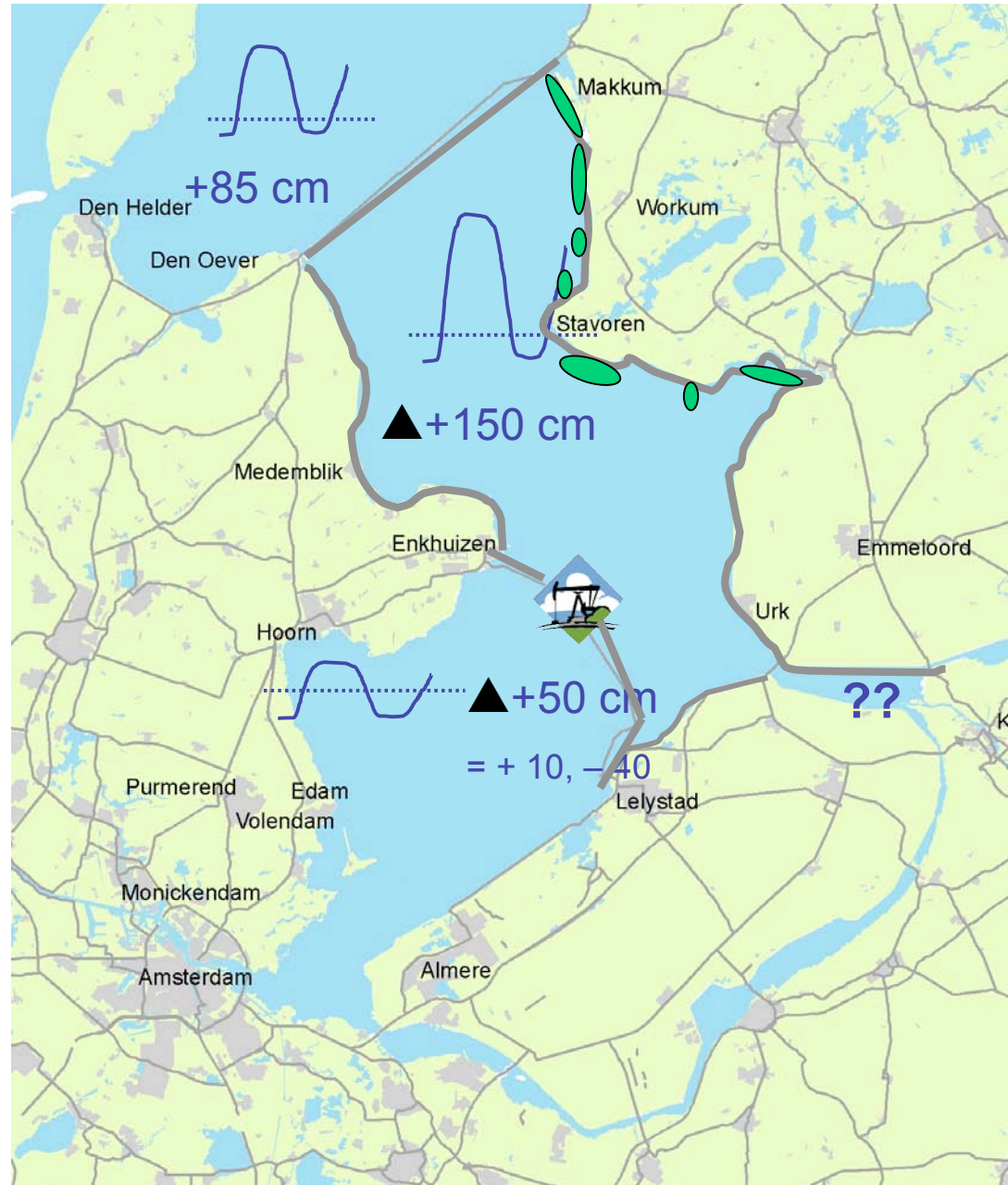

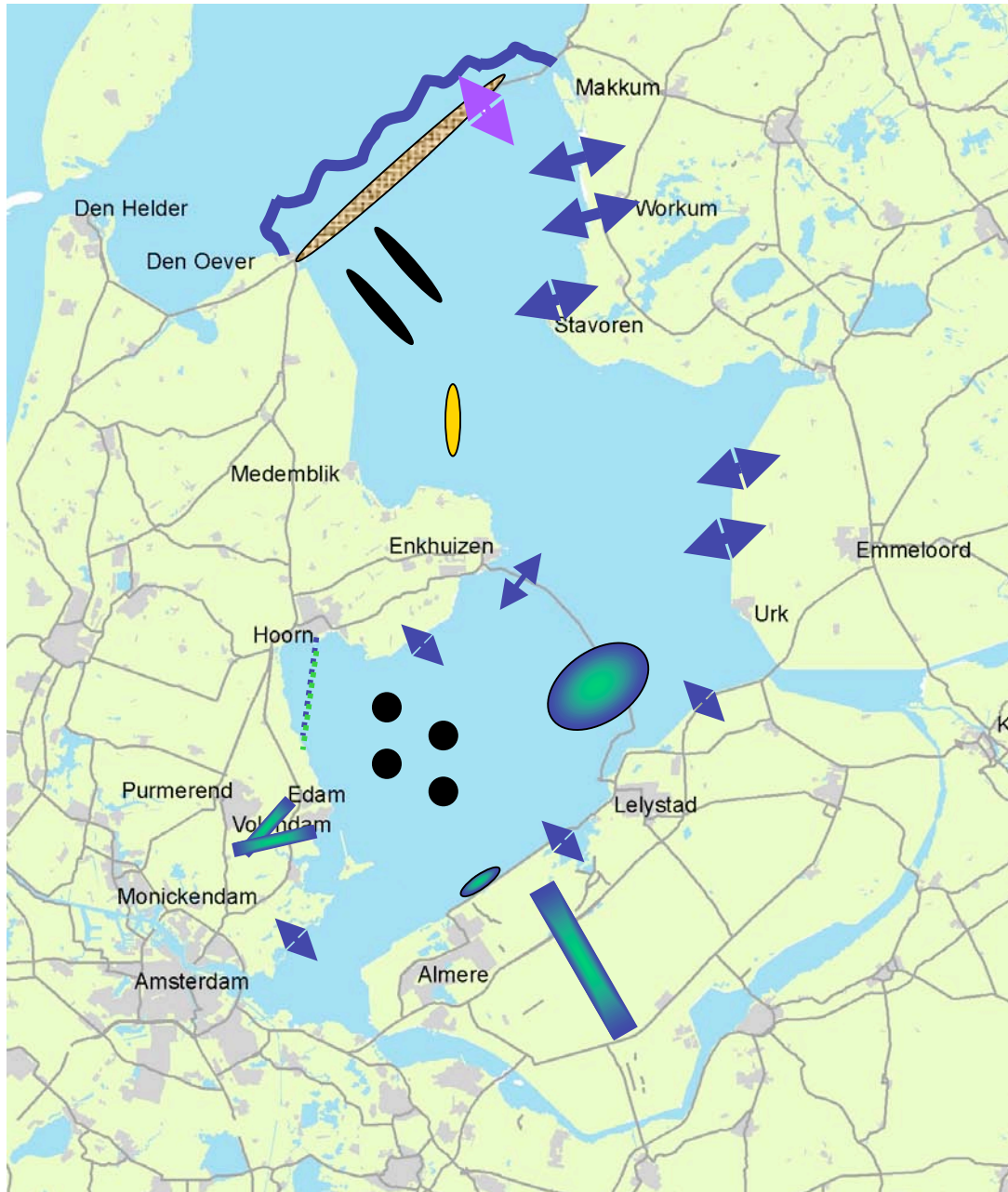
Rode Hoed sept. 08

- Op initiatief VBIJ
 - Elverding avant la lettre
 - Van tegenwicht naar evenwicht
- Bundeling van krachten
 - Ideeën voor de Afsluitdijk voor RWS
 - Aanpak in Markermeer-IJmeer met provincies F en NH
- Uitgangspunten
 - 'Groen, blauw' vóór 'rood, grijs'
 - Stilte, open ruimte, duisternis
 - Grootschalige versterking natuur noodzakelijk
 - Recreatie en woningen mogelijk, mits...

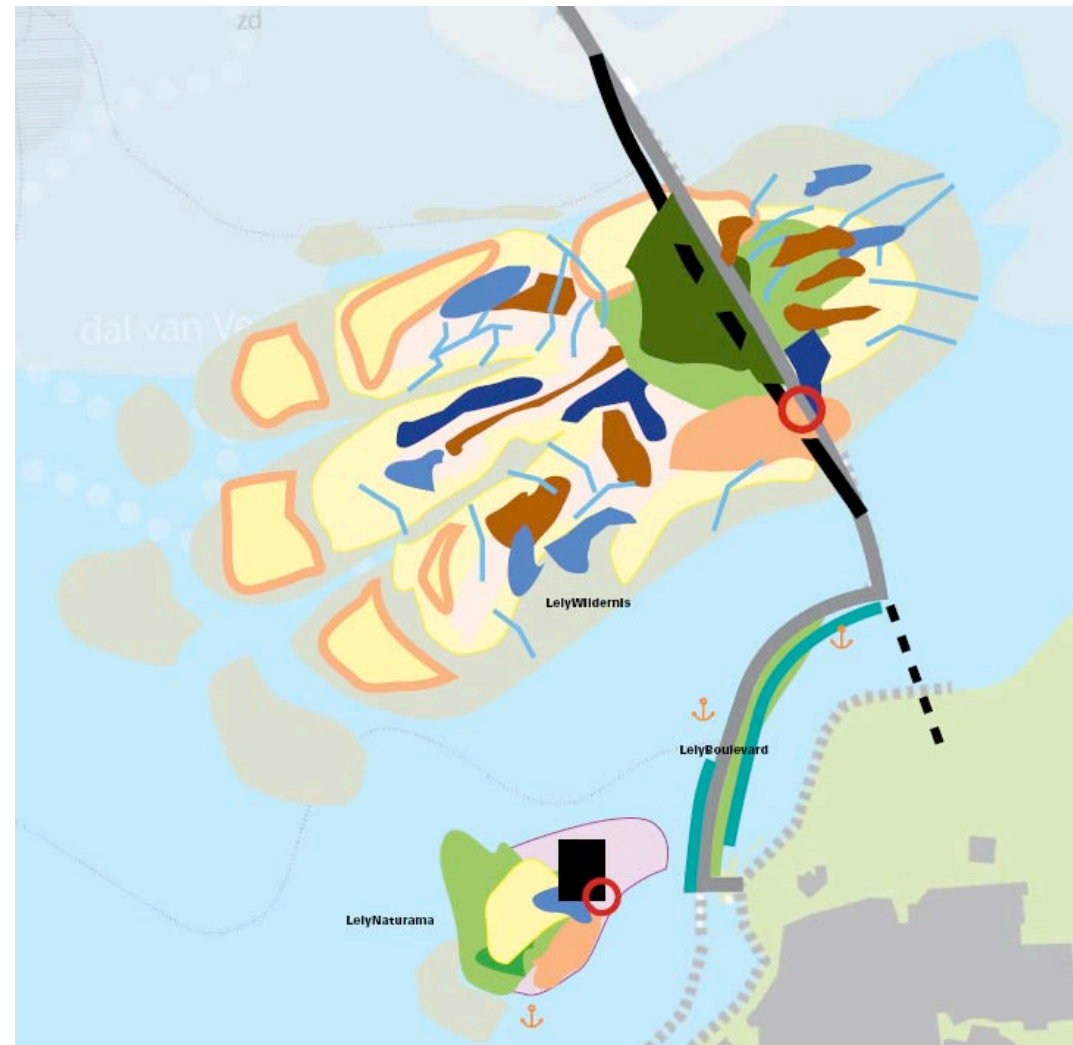
Blauwe maatregelen 2100

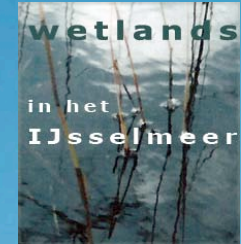

SAMM inzending Groene Noordvleugelpartijen

© december 2008

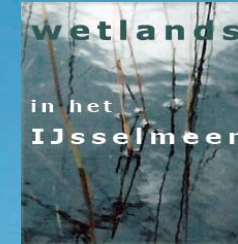

Verkeerde ingrediënten: stagnatie

1. Weerstand tegen buitendijkse (hoog)bouw
2. Geen zichtbare eisen voor ruimtelijke kwaliteit en zorg over volbouwen
3. Onzekerheid over natuurontwikkeling en harde eisen Natuur-B-wetgeving
4. Kosten voor natuur en politiek volhouden

Recept

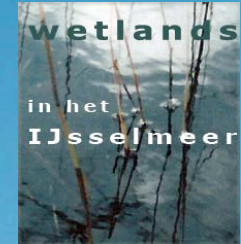
- Schenkkan met groente
 - Doseerbare natuur
 - Onafhankelijk maatschappelijk kenniscluster
- Pan op het vuur
 - Markermeer/IJmeer met diverse ingrediënten
 - Water, spaghetti en rode pepers
- Chef-kok
 - Stuurgroep
- Restaurant met vertooggemeenschap
 - Menukaart: convenant
- Prijslijst: betaalbaar

Schenkkan

- Maatschappelijk kenniscluster
 - gedeeld probleem, gedeelde oplossing
- Natuur, kwaliteit en recreatie als basis
- TBES als uitgangspunt voor lange termijn
- Waddenzee: hand aan de kraan
 - Natuur doseren op basis van monitoring effecten
- Faseren
 - Fase 1: Slib onder controle
 - Fase 2: Synergie met zandwinning
- Kenniscluster onafhankelijk voor borging

Pan op het vuur

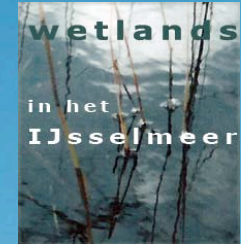
- Markermeer-IJmeer is pan met harde randen
- Eerst deel van de **groente** roerbakken
- **Water** toevoegen met flexibel peil
- Spaghetti: rails voor OV-IJmeerverbinding
- **Rode pepers**: bouwen geeft pit, maar kan te heet worden
- Verhoudingen belangrijk voor smaak

Chefkok

- Onafhankelijk stuurgroep
 - Aanzien vanuit vertooggemeenschap
 - Mandaat vanuit overheid om convenant te maken
 - Iedereen mag wensen geven
 - Zo goed mogelijk consensus
 - Daarmee 'Natura 2000 proof' maken
 - Criteria voor Michelinster
 - Bewaken relatie Markermeer-IJmeer met IJsselmeer
- Maatschappelijke coalitie voor realisering

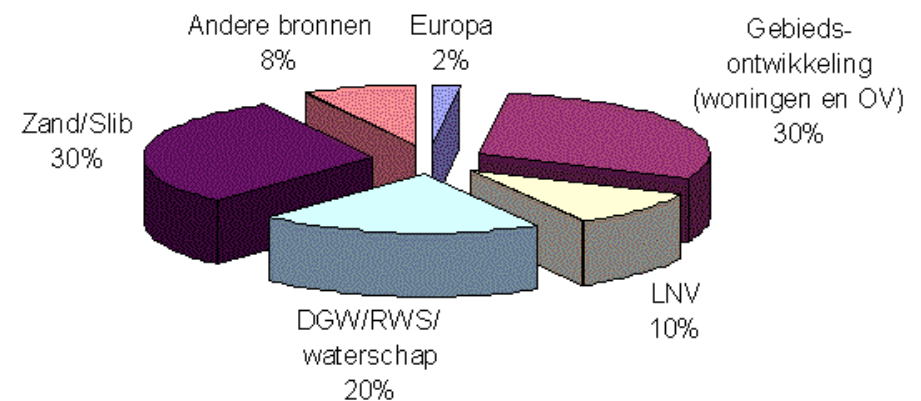
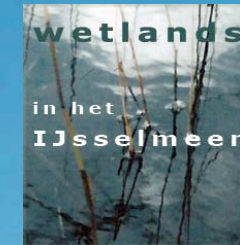
Restaurant

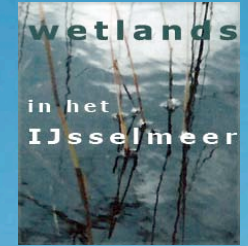
- Iedereen aan tafel
- Packagedeal op hoofdlijnen in RAAM-brief
- Menukaart = convenant
 - Waterhuishouding: waar locaties buitendijks en combinaties blauw en groen?
 - Natuur: Hoeveel, wanneer en dosering?
 - Economie: Welke aard en schaal van bebouwing en recreatie?
 - Infrastructuur: Welke maatregelen en hoe, bijv. OV IJmeerverbinding (tunnel/brug)?

Toetje: Prijslijst

- TBES kost ca. € 500 mln.
- Nuanceren:
 - Staan veel baten tegenover
 - Ca. 7.000 per ha.
 - Is goed in verhouding met € 183 mln A6/A9
- Faseren:
 - Niet alles te gelijk
- Combineren
 - Zand: werk met werk
 - Veiligheid: vooroevers en dijkversterking

Eet smakelijk !

MUIDERSLOTBIJENKOMST STICHTING WETLANDS IN HET IJSELMEER
3 APRIL 2009, MUIDEN

